

ΣΑΜΟΥΗΛ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ

Ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τῶν διακριθέντων κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐπὶ συνέσει καὶ πείρᾳ διοικητικῇ, ἐγένετο καὶ ὁ μητροπολίτης Αἰγίνης Σαμουήλ. Τοῦ ἀειμνήστου τούτου Ἱεράρχου εἰδήσεις περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ ἀρμόμεθα ἐκ συντόμου βιογραφίας¹, ἣν ἐκ χειρογράφου ἐδημοσίευσεν ὁ ἀντιστράτηγος ἐ.ξ. κ. Ἀντώνιος Βίγκος, ἐξ Ὑδρας, συγγενῆς τοῦ ἀειμνήστου τούτου Ἱεράρχου, καὶ ἐκ τοῦ σφζομένου ἀρχεῖου αὐτοῦ, ὃ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κ. Βίγκου εὑρισκόμενον, προτεφέρθη εἰς ἐμέ, λίαν φιλοφρόνως ὑπ' αὐτοῦ, πρὸς μελέτην καὶ δημοσίευσιν.

Σποραδικαὶ δέ τινες εἰδήσεις περὶ αὐτοῦ ἀπαντῶνται καὶ ἐν τοῖς «σφζομένοις Ἐκκλησιαστικαῖς συγγράμμασιν τόμ. Β' τοῦ ἀειμνήστου πρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων (†1857). Πλὴν τῆς ὡς ἄνω δημοσιευθείσης βιογραφίας αὐτοῦ, ὅτε καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κ. Δουβουνιώτης, καὶ ὁ θεολόγος κ. Κ. Ματθαϊάκης ἐδημοσίευσαν, ὑπηρεσιακὰ τινὰ ἐγγραφα τοῦ αὐτοῦ Ἱεράρχου ὡς μητροπολίτου Αἰγίνης, ὁ πρῶτος², καὶ ἐγκύκλιον αὐτοῦ περὶ τῆς πλάνης Καίτη, ὁ δεῦτερος³.

Στηριζόμενος ἐπὶ τῶν σφζομένων ἐγγράφων κυρίως, ἐπιστολῶν τοῦ ἀρχεῖου αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων περὶ αὐτοῦ, ὡς ἐρρήθη, δημοσιευθεῖσῶν εἰδήσεων, θὰ προσπαθῆσω ὅπως, ὅσον τὸ δυνατόν, ἐπακριβῶς τὰ τοῦ ἀειμνήστου ἱερωτάτου ἀνδρός, ἱστορήσω.

¹Ἐγεννήθη ὁ μητροπολίτης Σαμουήλ κατὰ τὸ ἔτος 1747⁴ ἐν Σα-

1. Ἀντωνίου Βίγκου, Σαμουήλ μητροπολίτης Αἰγίνης· ἐν περιοδικῷ «Μεσοκωνινὰ γράμματα» τόμ. Β'. Ἀθῆναι 1935, σελ. 121—134. Ἡ βιογραφία αὕτη στηρίζεται ἐπὶ προφορικῶν παραδόσεων, δι' αὐτὸ παρατηροῦνται χρονολογικαὶ τινες ἀνακρίθειαι.

2. Κ. Ι. Δουβουνιώτου, Ἐγκύκλιοι καὶ ἐγγραφα τῆς Ἱεράς Συνόδου τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν μητροπολίτην Αἰγίνης Σαμουήλ. Ἐν περιοδικῷ «Ἀνάπαισις», τόμ. ΜΗ'. Ἀθῆναι 1935, σελ. 30—32.

3. Κωνστ. Ἐμμ. Ματθαϊάκη, Μία ἐγκύκλιος τοῦ μητροπολίτου Αἰγίνης Σαμουήλ, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 98—99.

4. Κατὰ τὴν βιογραφίαν ὁ Σαμουήλ ἐγεννήθη τὸ 1747 καὶ ἀπέθανεν τὸ 1871, δηλὰ δὴ ἔζησεν ἔτη ἐν ὄλῳ 127· ἐὰν ἔζησε τόσα πολλὰ ἔτη θὰ ἔδη κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του, ἥτις συνέβη ἐν ἔτει 1871 (τοῦτο εἶναι ἐξηκριθωμένον), αἱ ἐφημερίδαι τῆς πρωτεύουσας ἔνα ἀνέγραψον, ὅτι ὁ εἰς τὴν αἰώνιον μα-

ράντα Ἐκκλησίαις τῆς Θράκης, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας Ἀδριανούπολεως. Παῖς ἐστὶ ὢν ἐξέμαθε τὴν τέχνην τοῦ χρυσοκεντητοῦ ὑφασμάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀνδρωθεὶς, ἦλθεν εἰς γάμου κοινωνίαν ἀποκτιήσας θυγάτριον, τὸ ὅποιον ἠκολούθησεν εἰς τὸν τάφον τὴν ἀποθανοῦσαν μητέρα του : καὶ οὕτω ἔμεινεν οὗτος ἄνευ συντρόφου, βοηθοῦ καὶ παρηγόρου. Μετὰ τὴν χηρείαν του προσήλθεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ κλήρου, πότε ἀκριβῶς ἀγνοοῦμεν, χειροτονηθεὶς διάκονος, πρεσβύτερος εἶτα καὶ διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ πρωτοσυγκέλλου τιμηθεὶς¹. Τὸ ἀξίωμα δὲ τοῦ πρωτοσυγκέλλου ἐν τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχεῖῳ ἐδίδετο τιμητικῶς εἰς τοὺς διακρινομένους ἀγάμους κληρικούς, ὡς τάνῦν, ἀπονέμεται: ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς αὐτοὺς κληρικούς τὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου τοιοῦτον. Ὑπηρέτησεν, ἀκολούθως, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς μητροπόλεως Τορνόβου, τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ, διακριθεὶς δ' ἐνταῦθα ἀπεστάλη ὡς ἑξαρχος τῶν πατριαρχείων ἐν Βηρυττῷ, τῇ ἐν Συρίᾳ, ἐπὶ διευθετήσει ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων, αὐτόσε ἀναφθέντων. Ἡ ὄρασις του αὕτη ὡς πρεσβυτέρου ἐσημειώθη πρὸ τοῦ ἔτους 1822, καθότι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἀνέδειξεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν ἱερωσύνην, μητροπολίτην Φιλιπποπόλεως, τῆς ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ, προχειρίσασα².

Ἐν Φιλιπποπόλει ὁμως δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ καθότι συνήντησε πολλὰς δυσχερείας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ποιμαντικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς, ραδιουργηθεὶς ὑπὸ καλοθελητῶν, μισούντων, φαίνεται, τὸν ἄνδρα, διὰ τὴν καθόλου εὐτυχῆ αὐτοῦ σταδιοδρομίαν, ἔθεν καὶ ἠναγκάσθη ὅπως κατὰ τὸ ἔτος 1824 ἀποχωρήσῃ τῆς ἑδρας αὐτοῦ³. Τὸ οἰκου-

καριότητα μεταστὰς πρῶην Αἰγίνης Σαμουήλ, ἦτο ἡλικίας ἐτῶν 127. Ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης εἰκόζομεν ὅτι, τὸ ἐν τῇ βιογραφίᾳ, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος προηγουμένως, ἀναφερόμενον ὡς ἔτος τῆς γεννήσεως του 1747, κακῶς ἀνεγνώσθη ὡς τοιοῦτον. Ἴσως τὸ 4 ἢ ἦτο 7, τὸ ὅποιον, λόγῳ ὁμοιότητος κατὰ τὴν γραφὴν πρὸς τὸ 4 ἀνεγνώσθη ὡς 1747.

1. Κατὰ τὸ ἔτος 1822 ἀπκντᾶται ἐν τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχεῖῳ ὡς μέγας πρωτοσύγκελλος Σαμουήλ τις Ἴσως οὗτος ἢ ἦτο ὁ ἡμέτερος Σαμουήλ. *Μητροπολίτου Ἀθηναγορά*, ὁ θεσμός τῶν συγκέλλων ἐν τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχεῖῳ ἐν «ἐπετηρίδι ἐταιρείας βυζαντινῶν σπουδῶν». τομ. Θ'. ἐν Ἀθήναις 1932. σελ. 278.

2. Ἡ βιογραφία ἔχει ὡς ἔτος ἐκλογῆς του εἰς ἀρχιερέα τὸ 1823· ἡμεῖς ἐν προκειμένῳ ἠκολούθησαμεν τὸν Ἀνθιμον Ἀλεξούδη, 1822 ὡς ἔτος ἐκλογῆς του ἀναγράφοντα. *Ἀνθίμου Ἀλεξούδη*, χρονολογικαὶ κατάλογοι τῶν ἀπὸ Χριστοῦ ἀρχιερευσάντων κατ' ἐπαρχίας Ἐν ἐφημ. «Νεολόγος» Κπόλεως 1898. ἀριθ. Φυλ. 6188. κ. ε'.

3. *Ἀντωνίου Βίγκου*, Ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 123.

μενικόν πατριαρχεῖον ἀπεκατέστησεν αὐτὸν εἰς τὴν μητρόπολιν Ἐλασσῶνος¹, ἣν ὁμοῦς εὗρεν κατάχρεων, καθότι, ὡς δηλοῦται ἐκ δύο χρεωστικῶν ὁμολογιῶν, ὁ προκάτοχος αὐτοῦ Παρθένιος εἶχε δανεισθῆ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπαρχίας του, δι' ἐγγυήσεως τοῦ Ἐπισκόπου Γαρδικίου Ἱερωνύμου, παρὰ τινῶν τούρκων Ἀχμέτ Κονίτζια καὶ Βαλίπεῦ, ἐν ὄλῳ 18500 γρόσια. Ἴδου δὲ τὰ κείμενα τῶν δύο χρεωστικῶν ὁμολογιῶν :

«Διὰ τοῦ παρόντος μου φανερῶν, καὶ ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος, ὅτι δι' ἐγγυήσεως τοῦ συναδελφοῦ ἀγίου Γαρδικίου Κυρίου Ἱερωνύμου ἐδανείσθηκα διὰ χρεῖαν τῆς ἐπαρχίας μου παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου Ἀχμέτ Κονίτζια ἀσλάνια : 11 : ἦτοι γρόσια χιλιάδες ἕνδεκα, διὰ τὰ ὅποια ὑπόσχομαι νὰ τὸν πληρῶνω διάφορον τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον τὸ πουργιὸν ἀνά : ἀσλάνια : 60 : λέγω ἐξήκοντα, καὶ οὕτω δίδω τὸ παρὸν μου εἰς χεῖρας τοῦ ἀνωθεν Ἀχμέτ Κονίτζια, διὰ νὰ ἔχη τὸ κύρος, καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν, καὶ ἀσφάλειαν 1820 : Ἰουνίου : 27 :

Τ.Σ. † ὁ Ἐλασσῶνος Παρθένιος ὑπόσχομαι.»

«Διὰ τοῦ παρόντος μου φανερῶν, καὶ ὁμολογῶ ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος, ὅτι δι' ἐγγυήσεως τοῦ συναδελφοῦ ἀγίου Γαρδικίου Κυρίου Ἱερωνύμου ἐδανείσθηκα διὰ χρεῖαν τῆς Ἐπαρχίας μου παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου Βαλίπεῦ ἀσλάνια : 7 : καὶ 500 : ἦτοι γρόσια χιλιάδες ἑπτὰ καὶ πεντακόσια, διὰ τὰ ὅποια ὑπόσχομαι, νὰ τὸν πληρῶνω διάφορον τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον τὸ πουργιὸν ἀνά ἀσλάνια : 60 : λέγω ἐξήκοντα, καὶ οὕτω δίδω τὸ παρὸν μου εἰς χεῖρας τοῦ ἀνωθεν Βαλίπεῦ διὰ νὰ ἔχη τὸ κύρος, καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν, καὶ ἀσφάλειαν :

1820 : Ἰουλίου : 15 :

† ὁ Ἐλασσῶνος Παρθένιος ὑπόσχομαι.»

Πλὴν ὁμοῦς τῶν ἐκ δανείων χρεῶν τούτων τῆς μητροπόλεως τὸ πατριαρχεῖον διὰ γράμματος αὐτοῦ ἀπήτησε τὴν ἐξόφλησιν τῶν καθυ-

1. Ὁ Ἀλεξούδης κατὰ τὸ ἔτος 1813 ἀναφέρει ὡς Ἐλασσῶνος Σαμουήλ τινος, ἀλλ' οὗτος δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν ἡμέτερον Σαμουήλ· οὗτος (δὴλα δὴ Σαμουήλ Α΄.) Ἐπίσκοπος ὢν Ἱερομηρίου ἐξελέγη κατ' Ἰούνιον 1813 Ἐλασσῶνος μητροπολίτης κατὰ Φεβρουάριον δὲ τοῦ 1814 ἀπεβίωσεν. *Καλλινίκου Δεληγιάνη Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι*, ἐν «Ἐκκλ. Ἀληθεία» τομ. ΚΗ'. σελ. 318. Παραδόξως ὁ Ἀλεξούδης τὸν ἡμέτερον Σαμουήλ δὲν ἀναγράφει ἐν τῇ καταλόγῳ τῶν μητροπολιτῶν Ἐλασσῶνος, ἐπίσης δὲν ἀναφέρει καὶ τὸν ἀμέσως κατωτέρω ἀναφερόμενον κατὰ τὸ ἔτος 1820 Ἐλασσῶνος Παρθένιον.

στερουμένων «αυλικῶν καὶ μηρίων»¹, ὅπερ δὲν κατωρθώθη ἀμέσως, λόγῳ τῶν βαρυτάτων, φαίνεται, ἀναγκῶν τῆς Ἐπισκοπῆς, διὸ ὁ Σαμουήλ δι' ἀναφορὰς του τῆ Ἐκκλησίᾳ κατέστησε γνωστόν, ὅτι ἀδυνατεῖ εἰς τὴν ἄμεσον καταβολὴν τῶν ἐν λόγῳ εισφορῶν. Ἡ Ἐκκλησία ὁμῶς ἔχουσα πληροφορίας, ὅτι ἢ μὴ ἀπότισις τῶν ὀφειλομένων προέρχεται ἐκ κακῆς μᾶλλον προαιρέσεως δυστροπίας τοῦ μητροπολίτου, προέβη εἰς τὸ ν' ἀπευθύνη πρὸς αὐτὸν ἐπιτιμητικὸν γράμμα ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1826, ἀπαιτοῦν τὴν «ἄμα τῷ λαβεῖν τὴν παροῦσαν» καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων, ἵνα μὴ δοκιμάσῃ ὅσα οὐδὲ καθ' ὕπνου ἐφαντάσθη :

«† Ἀγαθᾶγγελος, ἐλέφ Θεοῦ, ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Ἰερῶτατε μητροπολίτα Ἐλασσῶνος, καὶ ὑπέριτε, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος κύρ Σαμουήλ, χάρις εἴη σοι, καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἀπαρδειγμάτιστος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἀδιαφορίας σου περὶ τὰ ὀφειλόμενα ἐνταῦθα χρέη σου, αὐλικά διαφέροντα, μηρία καὶ ἄλλα, περὶ ὧν οὐδεμίαν ἐποίησω φροντίδα, ἀφ' οὗ καιροῦ ἔφθασας αὐτόθι. Διὸ καὶ ἔπρεπε νὰ λάβῃς τῆς φιλεπιζημίου σου γνώμης τὰ ἐπίχειρα, ὅμως ἀνεβάλομεν μικρὸν τὸν καιρὸν, διὰ νὰ σοὶ δώσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν πρώτην μας ταύτην ἐπιταγήν. Καὶ ἰδοὺ γράφοντες ἐπιτάτομέν σοι σφοδρῶς, καὶ ἀμεταθέτως, ἄμα τῷ λαβεῖν τὴν παροῦσαν, νὰ προφθάσῃς χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ τὰ αὐλικά σου διαφέροντα, καὶ μηρία, ἀποστέλλων ἀσφαλῶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν : καμμία πρόφασίς σου δὲν θέλει εἰσακουσθῆ μήτε καιρὸς ὁ συντομώτατος πρέπει νὰ παρέλθῃ, ἐπειδὴ, ἐὰν ἐντὸς ὀλίγου δὲν φανῇ ἢ ἐξόφλησις τῶν χρεῶν σου τούτων, γίνωσκε θεθαίως, ὅτι ἀπόλωλες διόλου καὶ οὐκ ἔσται σοὶ ἔλασμός ἢ σωτηρία, ἀλλ' ἔχεις νὰ δοκιμάσῃς ὅσα οὐδὲ καθ' ὕπνου ἐφαντάσθῃς, ἐξ ἀποφάσεως. Πρὸς τούτοις νὰ ἀποστείλῃς καὶ καὶ τὰ πρὸς

1. Αὐλικά διαφέροντα εἶναι τὸ ἐκάστοτε πατριαρχικὸν χρέος. *Μιρὶ ἢ Μηρὶ* ἐστὶ ἐτήσιος πρόσθετος φόρος ἐπιβληθεὶς ὑπὸ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως κατὰ τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1713 ἐπὶ 6' πατριαρχείας τοῦ πατριάρχου Κυπριανοῦ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας (α'. 1708—1709 β'. 1713—1714), τῆ μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπὶ πατριαρχείας Κοσμᾶ Γ' τοῦ ἀπὸ πρῶν Ἀλεξανδρείας (1714—1716) μὴ ὄντος ἱκανοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ εἰσοδήματος ἀποτίσιν ἐτησίως τὸ νεοφανὲς αὐτὸ μίρι, ἀπεφασίσθη κοινῇ γνώμῃ τῶν ἀρχιερέων νὰ τὸ πληρῶσουν ἕκαστος αὐτῶν ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐπαρχιῶν των. Ἐπιταγῆς *Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου*, τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν. Ἐν Κόπλει 1870, σελ. 294, 296. Ἐπὶ πατριαρχείας Ἀγαθαγγέλου τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος (1826—1830) κατὰ τὰ τέλη ἰουλίου 1830 ἢ Ὑψηλῆ Πύλη κατήγγησεν τὴν φορολογίαν αὐτὴν τοῦ μίριου. *Μανουὴλ Γ. Γεδεών*, πατριαρχικῆς ἱστορίας μνημεῖα. Ἀθήνησι 1922, σελ. 20.

τούτοις νὰ ἀποστείλῃς καὶ τὰ πρὸς τὸν τιμιώτατον (τὸ ὄνομα δυσανάγνωστον) ἀγὰ χρέη σου, εἰδὲ μὴ καὶ ἐκεῖθεν θέλει· σοὶ ἐπενεχθῆ μεγάστη βία. "Ὅθεν ἀνανήψας ποίησον καθὼς σοὶ γράφοντες παραγγέλλομεν, ὅτι περιμένομεν κατὰ τάχος τὴν ἀποτελεσματικὴν σου ἀπόκρισιν. Ἡ δὲ δὲ τοῦ χάρις εἶη μετὰ σοῦ. ἀνωστ'. ὀκτωβ. κατ'.

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφός».

Κατόπι τῆς ἀπειλῆς ταύτης τοῦ πατριάρχου, φαίνεται, ὅτι οὗτος προέδῃ εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ πρὸς τὸ πατριαρχεῖον χρέους τῆς Ἐπαρχίας του, ὥστε ὄχι μόνον ἡ κατ' αὐτοῦ μῆνις τῆς Ἐκκλησίας 'να παύσῃ ἀλλὰ καὶ ὅταν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1828 ὁ πατριάρχης 'Αγαθάγγελος ἀπέστειλε τὴν ἐκ τεσσάρων μητροπολιτῶν καὶ τοῦ μ. πρωτοσυγκέλλου Μελετίου τοῦ εἶτα οἰκουμενικοῦ πατριάρχου († 1845) πρεσβεῖαν πρὸς πολιτικὴν συναλλαγὴν τῶν Ἑλλήνων μετὰ τῆς Ἰψηλῆς Πύλης συμπεριελήφθη καὶ ὁ Ἐλασσῶνος Σαμουήλ¹. Ληξάσῃς τῆς ἀποστολῆς του ταύτης ἔμεινε εἰς Ἀθήνας, ὅπου τὰ μάλια ἐκτιμώμενος ὑπὸ τοῦ ἔως τότε ἀκόμη κυριάρχου τῶν Ἀθηνῶν Κιουταχῆ πασᾶ, ὡς δύνανται νὰ μαρτυρήσωσι διάφορα ἐν τῇ βιογραφίᾳ αὐτοῦ ἀναφερόμενα ἐπεισόδια². Τὸ ἀναγραφέν, ἐπομένως, ὅτι μετὰ νέαν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως (24 μαΐου 1927), τοῦ τοποτηρητοῦ Ἀθηνῶν Ἐπισκόπου Γαλαντίου Νεοφύτου Μεταξᾶ μεταδάντος εἰς Αἴγινα, διώκησεν τὴν Ἀθηνῶν μητρόπολιν ὁ Σαμουήλ³, δὲν εἶναι ἀληθές, καθότι, οὗτος, ἦτο ἔτι, ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταδηλοῦται, ἐν Ἐλασσῶνι.

(Συνεχίζεται)

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Σ. ΜΠΟΥΑΣ

1. Ἐν τῇ βιογραφίᾳ ἀναφέρεται ὅτι οὗτος ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς δύο ἀρχιερέων καὶ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ παρεκίνησε τοὺς χριστιανοὺς εἰς ὑποταγὴν πρὸς τὸν κυριάρχον Σουλτᾶνον, (*Α Βίβλου*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 124) ὡς ἔτος ἀποστολῆς φέρεται τὸ ἔτος 1828. Εἶναι προφανές, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς γνωστῆς πρὸς τὸν Καποδίστριαν πρεσβείας τὴν ὁποῖαν ὁ βιογράφος, γράφων ἀπὸ μνήμης, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Σαμουήλ ἔμεινε εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν λήξιν, ὡς ἀναφέραμεν, τῆς ἀποστολῆς του, θεωρεῖ ὅτι αὕτη ἦλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸς συνδιαλλαγὴν κ τ.λ. ὑπάρχει εἰδησις ὅτι ἡ εἰς Ἑλλάδα πρεσβεῖα τοῦ πατριάρχου προσελήθη ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1817 ἀναφορᾶς τῶν ὑπαρχηγῶν Στερεᾶς Ἑλλάδος, προεξάρχοντος τοῦ Γ. Καρκαϊσκάκη, ἐξαιτουμένων τὴν μεσολάβησιν τοῦ πατριαρχείου πρὸς τὴν ὑψηλὴν πύλην ὑπὲρ ἀμνηστίας καὶ ἀφέσεως αὐτῶν. Ὁ πατριάρχης Ἰωακείμ Γ' ἠρεῦνησεν ἐπιμελῶς τὸ γραμματοφυλακεῖον τῶν πατριαρχείων πρὸς εὑρεσιν τῶν ἀναφορῶν τούτων, ἀλλ' οὐδὲν εὑρε *Μαν. Γ. Γεδεών*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 15. 40σημ.17.

2. *Ἀντωνίου Βίβλου*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 124—125.

3. *Χρυσοστόμου Α. Παπαδοπούλου*, ἡ Ἐκκλησία Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις 1928 σελ. 77.